

2015. gada 9. decembrī

Ar pierādījumiem pamatotai lēmumu pieņemšanai nepieciešami kvalitatīvi dati: statistika ir ieguldījumu vērtā

Eiropas Statistikas pārvaldības konsultatīvā padome (ESGAB) 2015. gada ziņojumā mudina valdības nodrošināt nepieciešamos resursus, lai apmierinātu pašreizējās vajadzības pēc statistikas un, kas vēl svarīgāk, nodrošinātu ieguldījumus turpmākajā attīstībā. ESGAB priekšsēdētājs *Martti Hetemäki* sacīja: *"Tas, ka Eiropas Savienībā politiskie pasākumi lielā mērā balstīti uz statistiku, ir visnotaļ unikāli. Eiropas statistikas kvalitāte jānodrošina, visās dalībvalstīs ievērojot augstus profesionālos standartus"*.

ES un dalībvalstu politiskajos pasākumos aizvien vairāk paļaujas uz statistikas rādītājiem, lai uzraudzītu kvantitatīvos mērķus. Uzticama, neatkarīga un kvalitatīva oficiālā statistika ir būtisks elements ES un dalībvalstu infrastruktūrā, kurā pastāvīgi jāinvestē. Lai *Eurostat* un valstu statistikas iestādes varētu izpildīt savu uzdevumu, t. i., sagatavot kvalitatīvu statistiku, ir ļoti svarīgi, lai lēmumu pieņēmēji piešķirtu tām pienācīgus resursus. Lielāka pārredzamība par izmaksām, kas saistītas ar statistikas sagatavošanu, varētu palīdzēt rast risinājumu situācijai, kad sabiedriskie labumi netiek nodrošināti pietiekamā apmērā, jo to izmantošana ir par nelielu samaksu vai bez maksas. *Eurostat* un valstu statistikas sagatavotājiem, kuri saņem finansējumu no valsts budžeta, lai finansētu sabiedriskos labumus, jāspēj pierādīt statistikas datu un pakalpojumu izmaksas, sevišķi izmantojot efektīvas izmaksu uzskaites sistēmas.

Pielāgojoties būtiskām pārmaiņām sabiedrībā, Eiropas Statistikas sistēmai (ESS) jānodrošina kvalitatīva statistika. ESS patlaban saskaras ar datu revolūciju, kas ir pārbaudījums oficiālās statistikas jomā. ESS jācenšas izpētīt jaunās iespējas un pielāgot savas kvalitātes sistēmas. Turklāt dažās valstīs reģionalizācijas procesā kompetence tiek nodota reģionālajām un vietējām iestādēm. Lai varētu nodrošināt Eiropas Statistikas prakses kodeksa principu ievērošanu, valstu statistikas institūtiem šajās valstīs jāuzņemas īsta līderība un efektīvas koordinēšanas pilnvaras.

Ar pierādījumiem pamatota lēmumu pieņemšana ir balstīta uz oficiālās statistikas objektivitāti un godīgumu un uzticēšanos tai. Tādējādi tam, kā lietotāji uztver statistikas kvalitāti, ir ļoti liela nozīme ES dalībvalstīs. Šajā sakarā ESGAB aicina Grieķijas valdību aktīvi pilnveidot Grieķijas statistikas sistēmu un saglabāt uzticības gaisotni. Izšķiroša nozīme ir tam, lai Grieķijas Statistikas iestāde (*ELSTAT*) paliktu uz profesionālās neatkarības ceļa un 2000. gada sākuma un 2009. gada notikumi neatkārtotos.

Visbeidzot, viena ziņojuma sadaļa ir veltīta gūto panākumu uzraudzībai, īstenojot uzlabošanas pasākumus, kuri izriet no pagājušā gada profesionālāpskates ieteikumiem; konstatēts, ka *Eurostat* īsteno uzlabojumu plānu. Tomēr ESGAB saglabā savu nostāju par ieteikumiem, par kuriem ir atšķirīgs viedoklis¹, attiecībā uz *Eurostat* ģenerāldirektoru un vadošo darbinieku amatā iecelšanas un amata pilnvaru beigšanas procedūrām.

¹ Sk. ziņojuma 3.1. sadaļu.

Papildinformācija

2015. gada *ESGAB* ziņojums ar īsu kopsavilkumu ir atrodams *ESGAB* mājas lapā:
<http://ec.europa.eu/esgab/>

Kontaktpersona saziņai ar plašsaziņas līdzekļiem

Lai vienotos par interviju ar *ESGAB* priekšsēdētāju *Martti Hetemäki*, sazinieties ar *ESGAB* sekretariātu: Heli Lehtimäki (estat-esgab@ec.europa.eu), tālr.: +352 4301 36484.

Par *ESGAB*

*ESGAB*² sniedz neatkarīgu pārskatu par Eiropas Statistikas prakses kodeksa īstenošanu. *ESGAB* darbs veltīts prakses kodeksa pamatelementu, proti, Eiropas Statistikas sistēmas profesionālās neatkarības, integritātes un atbildības pastiprināšanai un Eiropas statistikas kvalitātes uzlabošanai. *ESGAB* ir septiņi locekļi. Tās uzdevumos ietilpst gada ziņojuma sagatavošana Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kā *Eurostat* īstenojis kodeksu, un par Eiropas Statistikas sistēmu kopumā. Lai atvieglinātu kodeksa īstenošanu, *ESGAB* arī konsultē Komisiju (*Eurostat*) par atbilstošiem pasākumiem.

Eiropas Statistikas prakses kodekss (“kodekss”)

Eiropas statistikas prakses kodeksā³ izklāstīti standarti Eiropas statistikas izstrādei, sagatavošanai un izplatīšanai. Tā pamatā ir vienota statistikas kvalitātes definīcija, ko izmanto Eiropas statistikas sistēmā (ESS, ko veido dalībvalstu statistikas iestādes un *Eurostat*). Kodekss ir pašregulējošs instruments, kas ietver 15 principus, kuri attiecas uz institucionālo vidi, kurā darbojas valsts un ES statistikas iestādes, un Eiropas statistikas sagatavošanu un izplatīšanu. Labas prakses rādītāju kopa par katru principu palīdz īstenot kodeksu.

Eiropas Statistikas sistēma⁴ (ESS) ir partnerība starp Eiropas Savienības statistikas iestādi, t. i., Komisiju (*Eurostat*), valstu statistikas iestādēm (VSI) un citām valstu iestādēm (CVI), kuras katrā dalībvalstī ir atbildīgas par Eiropas statistikas izstrādi, sagatavošanu un izplatīšanu.

Profesionālapskates

Profesionālapskates⁵ ir Eiropas Statistikas sistēmas prakses kodeksa īstenošanas stratēģijas elements. Mērķis ir pastiprināt ESS statistikas iestāžu profesionālo neatkarību, integritāti un atbildību. 2006.–2008. gadā veikta pirmā profesionālapaskašu kāрта; otrā kāрта sāka 2013. gada decembrī, un tā turpinās joprojām. Abas kārtas aptver visas ES dalībvalstis un EBTA valstis. Eiropas Statistikas pārvaldības konsultatīvā padome (*ESGAB*) veica *Eurostat* profesionālapskati, izmantojot metodiku, kas izstrādāta VSI profesionālapaskašu veikšanai, pielāgojot to *Eurostat* specifikai.

² <http://ec.europa.eu/esgab/>.

³ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/european-statistics-code-of-practice>.

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system/overview>.

⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>.